Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-10-28
Dnr SI 2026:6839

Huvudman

Kristinehamns kommun
kommunen@kristinehamn.se

Ärendet

Tillsyn av anpassade grundskolan Södermalmsskolan Anpassad grundskola i Kristinehamns kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun att senast den **28 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande plan mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kristinehamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kristinehamns kommun ska vidta följande åtgärder

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att upprätta en plan mot kränkande behandling för aktuell verksamhet och läsår. Planen mot kränkande behandling ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid den anpassade grundskolan samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska anpassas efter de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. En plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 7 och 8 §§ skollagen)

2. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolenheten. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en planering för hur elevernas fortsatta medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling ska gå till. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utredning av frånvaro, anmälan till rektorn och utredning om behov av särskilt stöd samt förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa trygghet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se , eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:6839) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2026, utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, inlett en tillsyn av Södermalmsskolan Anpassad grundskola i Kristinehamns kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Södermalmsskolan Anpassad grundskola följer gällande bestämmelser rörande områdena utredning av frånvaro, anmälan till rektor och utredning om behov av särskilt stöd, förebyggande och upprätthållande arbetet för att skapa trygghet samt planen mot kränkande behandling och elevernas delaktighet i arbetet med planen mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 8 och 10 september 2026. Som en del av tillsynen har även lektionsobservationer genomförts och dokumentation granskats, bland annat frånvarodokument och planen mot kränkande behandling. Skolinspektionen har även begärt kompletterande information den 21 oktober 2026. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det inte finns en plan mot kränkande behandling för Södermalmsskolan Anpassad grundskola. Tidigare läsår ingick den anpassade grundskolan i grundskolans plan mot kränkande behandling. Inför terminsstarten hösten 2026 genomfördes en organisatorisk förändring och den anpassade grundskolan flyttade till lokaler på en annan grundskola och bildade samtidigt en egen skolenhet. Rektorn uppger att det inte upprättades en ny plan mot kränkande behandling. Arbetet med att upprätta en plan mot kränkande behandling skulle påbörjas när det beslutats var den nya skolenheten skulle förläggas. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att i samband med denna förändring upphörde den tidigare organisatoriska tillhörigheten till grundskolan och den nya skolenheten har därför ingen tidigare plan mot kränkande behandling att utgå från vid uppföljning och utvärdering av genomförda åtgärder. Av intervju med rektorn framgår vidare att planen mot kränkande behandling inte heller har upprättats, följts upp eller setts över under medverkan av eleverna.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2§ förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens arbete att upprätta en plan mot kränkande behandling. Utredningen visar att det inte upprättats en plan mot kränkande behandling i anpassad grundskola efter att Södermalmsskolan Anpassad grundskola blev en egen skolenhet i samband med skolstarten hösten 2026. Skolinspektionen bedömer vidare att planen mot kränkande behandling inte upprättas, ses över eller följs upp under medverkan av elever. Utredningen visar att elever inte medverkat i upprättande av en plan mot kränkande behandling då en sådan saknas på skolenheten. Att eleverna, efter förmåga, är delaktiga i detta arbete är viktigt både för att huvudmannen ska fånga elevernas uppfattningar och perspektiv men även för att skapa en ökad förståelse hos eleverna för huvudmannens förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Kristinehamns kommuns verksamhet vid Södermalmsskolan Anpassad grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att upprätta en plan mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Kristinehamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att tio procents frånvaro anses vara upprepad eller längre frånvaro och en frånvaroutredning ska då inledas. Detta gäller oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig om en utredning inte bedöms som obehövlig. Av samtliga intervjuer framgår att det anses vara obehövligt att starta en frånvaroutredning exempelvis om eleven har ett känt sjukdomstillstånd eller har beviljats ledighet. Av informationsinhämtningen från huvudmannen framgår att en frånvaroutredning har genomförts på skolenheten de senaste 12 månaderna. Av skolenhetens frånvarostatistik för läsåret 2025/26 fram till och med den 4 september 2026, framgår att det finns tre elever som har en frånvaro som överstiger tio procent. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att två av dessa elever har en upprepad eller längre frånvaro men att det bedöms som obehövligt att utreda frånvaron och för en av eleverna har en frånvaroutredning

påbörjats. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att bakomliggande orsaker till elevers frånvaro utreds och att åtgärder sätts in för att få tillbaka eleven till skolan. Exempel på åtgärder som sätts in efter genomförd frånvaroutredning är motiverande samtal, kortare skoldagar och att personal möter upp eleven utanför skolan. Av intervju med elevhälsan framgår att minst en representant från elevhälsan är involverad i en frånvaroutredning och att en frånvaroutredning genomförs i samråd med elev och elevens vårdnadshavare. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår vidare att frågor om frånvaro behandlas regelbundet på elevhälsomötena och att det sker fyra större frånvaroavstämningar per läsår.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till rektorn och utredning om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare och representanter från elevhälsan framgår att om en lärare befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls eleven till elevhälsoteamet där rektorn deltar. Av intervju med rektorn framgår att anmälan för utredning om behov av särskilt stöd görs i samband med öppna mottagningar med elevhälsoteamet där protokoll förs. Av intervju med lärare och kompletterande information från huvudmannen framgår att det inte finns några elever på skolenheten som, som trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och som inte är anmälda till

rektorn. Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att elever även anmäls till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd om de uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Utredning om behov av särskilt stöd

Av intervju med rektorn framgår att specialpedagog, på delegation av rektorn, genomför utredningar om behov av särskilt stöd. Av intervju med elevhälsans representanter framgår att när en anmälan om utredning om behov av särskilt stöd gjorts till rektorn genomförs utredningen av specialpedagog i samråd med lärare och elevens vårdnadshavare. Övriga professioner i elevhälsan deltar vid behov. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och kompletterande information från huvudmannen framgår att en utredning om behov av särskilt stöd startas efter varje inkommen anmälan. En utredning om behov av särskilt stöd startas även om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Rättslig reglering

Anmälan till rektorn och utredning om behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att deras bild är att eleverna är trygga på skolan. Av samtal med elever framgår att deras upplevelse är att de är trygga och att de tillsammans med lärare har pratat om hur de ska vara mot varandra för att skolan ska vara en trygg miljö. Vidare framgår av intervju med rektorn att skolan följer upp elevernas trygghet genom enkäter samt genom samtal med personal på skolan. Lärare uppger i intervju att lärare och elevassistenter har använt sig av frågor tillsammans med bildstöd i form av olika ansiktsuttryck för att kartlägga elevernas upplevelse av trygghet på olika platser och i olika situationer i samband med utvecklingssamtal. På skolenheten pågår ett arbete att ytterligare anpassa den skolgemensamma trygghetsenkäten till målgruppen. Av intervju med lärare framgår att underlaget från elevernas enkätsvar och det som framkommer i samtal med eleverna analyseras för att användas i skolans förebyggande trygghetsarbete. Åtgärder har satts in för att öka elevernas trygghet efter genomförd analys. Som exempel på åtgärder uppger lärarna att det finns lärare eller elevassistenter tillsammans med eleverna under skoldagen samt att eleverna har egna bord i matsalen. Av intervju med rektorn framgår att rektorn analyserat anmälningar om kränkande behandling och att rektorn satt in åtgärder utifrån vad som framkommit i dessa. Bland annat så har rektorn identifierat att kränkande behandling ofta beror på språkbruk, varpå en insats genomförts av elevhälsan kopplad till ett schysst språk.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och ett arbete för att upprätthålla tryggheten. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet (5 kap. 3 § andra stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Caroline Göth

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Göth

X Ann-Charlotte Ehn

Föredragande
Signerat av: Ann-Charlotte Ehn